

PROGRAM REGIONALNY
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

WOJEWÓDZTWO
KUJAWSKO-POMORSKIE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Mój region w Europie

Ewaluacja ex-ante Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020

SUPLEMENT DO RAPORTU KOŃCOWEGO Nr 4

Wykonawca:

Agrotec Polska sp. z o.o. (Lider konsorcjum)
ul. Dzika 19/23 lok. 55
00-172 Warszawa

Ecorys Polska Sp. z o.o.
ul. Łucka 2/4/6
00-845 Warszawa

Zamawiający:

Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego
Pl. Teatralny 2
87-100 Toruń

grudzień 2014

Badanie jest finansowane ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko Pomorskiego na lata 2007-2013

Spis treści

1. Wykaz skrótów.....	3
2. Wstęp	4
3. Etap I zamówienia – ewaluacja ex-ante	4
4. Etap II zamówienia – usługa doradcza	6
5. Główne zmiany w RPO – wersja 2.0 versus 7.0	6

1. Wykaz skrótów

Skrót	Rozwinięcie skrótu
CT	Cel tematyczny
EFRR	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
EFS	Europejski Fundusz Społeczny
OP	Oś priorytetowa
PI	Priorytet Inwestycyjny
PO KL	Program Operacyjny Kapitał Ludzki
RPO WK-P 2014-2020 Program	Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020
UMWKP	Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego

2. Wstęp

Niniejszy dokument stanowi suplement nr 4 do raportu końcowego z ewaluacji ex-ante kujawsko-pomorskiego regionalnego programu operacyjnego na lata 2014-2020, zaakceptowanego w grudniu 2013 roku. Na zlecenie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego ewaluację zrealizowało konsorcjum firm Agrotec Polska sp. z o.o. oraz Ecorys Polska sp. z o.o. Przedmiotem badania był projekt Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020 wersja 2.0 z października 2013 roku.

Suplement przedstawia podsumowanie procesu badawczego prowadzonego w ramach ewaluacji ex-ante (I etap zamówienia) oraz usługi doradczej będącej II etapem zamówienia.

3. Etap I zamówienia – ewaluacja ex-ante

Umowa na przeprowadzenie ewaluacji ex-ante została podpisana 10 czerwca 2013 roku.

W badaniu zastosowane były głównie metody typu desk research: przegląd literatury oraz wyników badań naukowych i ewaluacyjnych, które wykorzystano w odniesieniu do wszystkich modułów badania. Ponadto metodyka uwzględniała metody ilościowe, jakościowe i eksperckie¹:

- Warsztaty z udziałem członków zespołu ewaluacyjnego oraz pracowników Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego (UMWKP) odpowiedzialnych za przygotowanie projektu K-P RPO 2014-2020 i przedstawicieli zespołów/grup tematycznych powołanych przy UMWKP,
- Wywiady pogłębione z przedstawicielami:
  - Ekspertów dziedzinowych z obszarów zbieżnych z obszarami interwencji Programu,
  - Instytucji odpowiedzialnej za zarządzanie i wdrażanie RPO WK-P 2007-2013 - Departament Zarządzania Funduszami i Projektami Unijnymi oraz Departament Wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego UMWKP,
  - Instytucji Pośredniczącej PO KL w komponencie regionalnym w województwie kujawsko-pomorskim - Departament Spraw Społecznych, Wydział Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym UMWKP,
  - Instytucji Pośredniczącej PO KL II stopnia w województwie kujawsko-pomorskim - Wojewódzki Urząd Pracy oraz Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej,
  - Ministerstwa Rozwoju Regionalnego (obecnie Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju).
- Badanie ilościowe z potencjalnymi instytucjonalnymi beneficjentami RPO WK-P 2014-2020 oraz przedsiębiorcami,
- Spotkania z udziałem ekspertów ds. strategicznej oceny oddziaływania na środowisko,
- Badanie delfickie.

Ocenie ex-ante poddano projekt kujawsko-pomorskiego regionalnego programu operacyjnego na lata 2014-2020 przyjęty przez Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego 30 października

---

¹ Szczegółowy opis zastosowanych metod znajduje się w aneksie 11.4 Raport metodologiczny.

2013 r. (uchwała Nr 43/1600/13) – **wersja 2.0 RPO WK-P 2014-2020**. W ocenie tej uwzględniono wyniki „Prognozy oddziaływania na środowisko dla projektu kujawsko-pomorskiego regionalnego programu operacyjnego na lata 2014-2020” (prowadzonej od września 2013 r. do stycznia 2014 r.).

Ocena ex-ante projektu programu wykonywana była równolegle z jego sporządzaniem, w okresie tworzenia wspólnotowych i krajowych podstaw prawnych programowania operacyjnego, formowania ostatecznych wersji głównych dokumentów strategicznych. Okoliczności te stanowiły istotne i nieuniknione uwarunkowanie prac, tak zespołu autorskiego przygotowującego program, jak i zespołu dokonującego jego ewaluacji. Miało to określone konsekwencje dla zakresu oceny szacunkowej zawartej w raporcie. Pełna wersja raportu oceny ex-ante RPO znajduje się na stronie internetowej www.mojregion.eu.

Zgodnie z założoną koncepcją badania, ewaluacja przebiegała w sześciu głównych obszarach tematycznych. Każda część zawiera wyniki badania, ocenę oraz wnioski i rekomendacje.

1. Ocena trafności projektu K-P RPO 2014-2020 w odniesieniu do wyzwań i potrzeb społeczno-ekonomicznych
2. Ocena logiki interwencji
3. Ocena spójności programu operacyjnego z dokumentami zewnętrznymi
4. Ocena uwzględnienia w programie operacyjnym celów polityk horyzontalnych
5. Ocena systemu realizacji i potencjału administracyjnego
6. Ocena założeń procesów monitorowania i ewaluacji

W wyniku ewaluacji ex-ante powstały następujące produkty:

- Raport metodologiczny (opisujący koncepcję badania oraz podejście metodologiczne),
- Raport końcowy z ewaluacji ex-ante,
- Wstępna koncepcja procesu ewaluacji RPO WK-P 2014-2020 (zawierająca m.in. listę proponowanych badań ewaluacyjnych wraz z terminami realizacji, podstawowymi metodami, szacunkowym budżetem, a także plan szkoleń dla pracowników zaangażowanych w proces ewaluacji, sposoby upowszechniania wyników ewaluacji, zasoby ludzkie niezbędne dla procesu ewaluacji),
- Diagramy przedstawiające rekomendowaną logikę interwencji dla poszczególnych Osi priorytetowych kujawsko-pomorskiego regionalnego programu operacyjnego na lata 2014-2020 oraz opisy związków przyczynowo-skutkowych,
- Diagramy przedstawiające związki przyczynowo-skutkowe zachodzące między spodziewanymi efektami programu a celami zawartymi w poszczególnych dokumentach, świadczące o zapewnieniu spójności zewnętrznej w ramach kujawsko-pomorskiego regionalnego programu operacyjnego na lata 2014-2020,
- Ocena zastosowania w ramach RPO WK-P 2014-2020 zintegrowanej inwestycji terytorialnej (dodatkowa opinia),
- Opinia dotycząca propozycji zastosowania w RPO WK-P 2014-2020 mechanizmu przedsięwzięć subregionalnych wraz z ewaluacją ex-ante programów subregionalnych,
- Analiza potencjału administracyjnego systemu zarządzania RPO WK-P 2007-2013 i regionalnego komponentu PO KL oraz obciążeń administracyjnych dla beneficjentów,
- Model systemu zarządzania i wdrażania kujawsko-pomorskiego regionalnego programu operacyjnego na lata 2014-2020.

4. Etap II zamówienia – usługa doradcza

W ramach etapu II zamówienia, który miał miejsce od 28 do 82 tygodnia od dnia podpisania umowy (tj. od 16 grudnia 2013 roku do 5 stycznia 2015 roku), Wykonawca zrealizował następujące prace:

1. Odniesienie do wszystkich uwag zgłoszonych w ramach konsultacji społecznych (grudzień 2013 roku – styczeń 2014 roku)
2. Porównanie założeń regionalnych programów operacyjnych w obszarze wspierania działań dotyczących rodzin wielodzietnych, jako grupy zagrożonej wykluczeniem społecznym (marzec 2014 roku);
3. Ocena wskaźników zawartych w wersji 3.0 RPO WK-P 2014-2020 wraz z rekomendacjami (kwiecień 2014 roku)
4. Aktualizacja spójności wewnętrznej celów i działań planowanych do realizacji w RPO WK-P na lata 2014-2020 oraz aktualizacja diagramów przedstawiających związki przyczynowo-skutkowe zachodzące między spodziewanymi efektami programu a celami zawartymi w poszczególnych dokumentach (wersja 4.0 RPO WK-P 2014-2020) – w formie suplementu nr 1 do raportu końcowego z ewaluacji ex-ante (czerwiec 2014 roku);
5. Odniesienie do wszystkich uwag KE - w sierpniu 2014 roku Instytucja Zarządzająca otrzymała z KE uwagi do projektu RPO WK-P 2014-2020 (przedmiotem negocjacji była wersja 4.0 dokumentu);
6. Ocena systemu wskaźników RPO WK-P 2014-2020 wersja 4.0 (odniesienie do wymagań Komisji Europejskiej dotyczących 55 Wniosku Rozporządzenia Generalnego, tj.: oceny przydatności i przejrzystości proponowanych wskaźników programowych, oceny sposobu, w jaki oczekiwane rezultaty przyczynią się do osiągniętych wyników, oceny, czy wartości docelowe ujęte ilościowo dotyczące wskaźników są realistyczne, oceny przydatności celów pośrednich wybranych na podstawie oceny wykonania) – w formie suplementu nr 2 do raportu końcowego z ewaluacji ex-ante (wrzesień 2014 roku; uzupełnienie w listopadzie 2014 roku);
7. Szczegółowe odniesienie się Wykonawcy do wybranych uwag KE – w formie suplementu nr 3 do raportu końcowego z ewaluacji ex-ante (listopad 2014 roku);
8. Podsumowanie procesu badawczego prowadzonego w ramach ewaluacji ex-ante (I etap zamówienia) oraz usługi doradczej będącej II etapem zamówienia – w formie suplementu nr 4 do raportu końcowego z ewaluacji ex-ante (grudzień 2014 roku);

5. Główne zmiany w RPO – wersja 2.0 versus 7.0

W momencie zakończenia zamówienia, tj. na początku stycznia 2015 roku, aktualną wersją RPO WK-P 2014-2020 była **wersja 7.0**. Ta wersja projektu Programu, przyjęta przez Zarząd Województwa 8 grudnia 2014 r., jest efektem ostatecznych ustaleń pomiędzy Zarządem Województwa a Komisją Europejską po przesłaniu uwag przez Komisję Europejską dnia 5 grudnia 2014 r.

Porównując wersję 2.0, która była przedmiotem ewaluacji ex-ante z wersją aktualną, można wskazać następujące główne zmiany:

- Zmiana nazwy z kujawsko-pomorski regionalny program operacyjny na regionalny program operacyjny województwa kujawsko-pomorskiego;
- Zmniejszenie liczby osi priorytetowych z 15 w wersji 2.0 do 12 w wersji 7.0;

- Połączenie priorytetów inwestycyjnych CT 1 oraz CT 3 w jednej osi priorytetowej, tj. OP 1 WZMOCNIENIE INNOWACYJNOŚCI I KONKURENCYJNOŚCI GOSPODARKI REGIONU;
- Rezygnacja z PI 3d (wcześniej 3.4) *Wspieranie zdolności MŚP do wzrostu na rynkach regionalnych, krajowych i międzynarodowych oraz do angażowania się w procesy innowacji*;
- Rezygnacja z PI 2b (wcześniej 2.2) *Rozwój produktów i usług opartych na technologiach informacyjnych i komunikacyjnych (TIK)*;
- Połączenie priorytetów inwestycyjnych CT 5 oraz CT 6 w jednej osi 4 REGION PRZYJAZNY ŚRODOWISKU;
- Dodanie w ramach OP 4 REGION PRZYJAZNY ŚRODOWISKU dwóch nowych PI: 6a (wcześniej 6.1) Inwestowanie w sektor gospodarki odpadami (...) oraz 6b (wcześniej 6.2) Inwestowanie w sektor gospodarki wodnej (...);
- Infrastruktura zdrowotna (PI 9a wcześniej 9.1) i edukacyjna (PI 10a wcześniej PI 10.4) oraz wspieranie przedsiębiorstw społecznych (PI 9d wcześniej PI 9.3) w wersji 2.0 RPO WK-P 2014-2020 znajdowały się w jednej osi. W wersji 7.0:
  - Połączono w jednej osi 6 SOLIDARNE SPOŁECZEŃSTWO I KONKURENCYJNE KADRY inwestycje w infrastrukturę zdrowotną (PI 9a), rewitalizację obszarów (PI 9b) oraz infrastrukturę edukacyjną i szkoleniową (PI 10a),
  - W oddzielnej OP 9 SOLIDARNE SPOŁECZEŃSTWO EFS uwzględniono wspieranie przedsiębiorczości społecznej PI 9c, aktywne włączenie PI 9b(i) oraz Ułatwiania dostępu do przystępnych cenowo, trwałych oraz wysokiej jakości usług PI 9b(iv);
- Rozdzielenie środków EFRR i EFS na dwie osie RLKS: OP 7 PI 9d *Inwestycje dokonywane w kontekście strategii na rzecz rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność (EFRR)* oraz OP 11 9b(vi) *Lokalne strategie rozwoju realizowane przez społeczność (EFS)* – w wersji 2.0 oba priorytety znajdowały się w jednej OP;
- Włączenie polityki terytorialnej do wybranych osi - w wersji 2.0 zaplanowano dwie oddzielne OP poświęcone wyłącznie polityce terytorialnej – jedna współfinansowana ze środków EFRR, a druga EFS;
- Uwzględnienie w Sekcji 8 RPO WK-P 2014-2020 możliwości powierzenia części zadań związanych z zarządzaniem, kontrolą i monitorowaniem Programu, na poziomie osi priorytetowej, instytucji pośredniczącej – w wersji 2.0 nie uwzględniono takiej możliwości;
- Uzupełnienie i modyfikacje wskaźników produktu i rezultatu (uzupełnienie wskaźników produktu i rezultatu, uzupełnienie wartości wskaźników produktu i rezultatu dla PI finansowanych z EFRR oraz EFS, uzupełnienie kamieni milowych wybranych do oceny wykonania dla PI finansowanych z EFRR i EFS oraz ich wartości pośrednie i docelowe);
- Uporządkowanie diagnozy wg CT, zmniejszenie jej objętości, pozostawienie danych istotnych z punktu widzenia identyfikacji potrzeb i wyzwań, przeniesienie rozbudowanych części faktograficznych do oddzielnego dokumentu;
- Zakończenie opisu każdego obszaru w diagnozie podsumowaniem w postaci wyzwań i potrzeb regionu wynikających z diagnozy;
- Przeformułowanie celów szczegółowych Programu, tak aby przedstawiały spodziewany wektor zmian w regionie w wyniku interwencji;
- Uwzględnienie w obszarze polityk horyzontalnych typów operacji, które będą realizować cele poszczególnych zasad horyzontalnych. Wskazano także grupy docelowe,
- Liczne zmiany wynikające z uwag zgłoszonych przez KE do projektu RPO WK-P 2014-2020.

Wprowadzone zmiany zostały ocenione przez Ewaluatorów pozytywnie, jako zwiększające spójność i skuteczność Programu. Zmiany są zgodne z rekomendacjami zawartymi w raporcie końcowym z ewaluacji ex-ante.

Diagnoza wykonana na potrzeby RPO WK-P 2014-2020 jest trafna i rzetelna, oparta na wiarygodnych źródłach i właściwie dobranych, aktualnych danych. Zawarto w niej kluczowe w danej dziedzinie informacje, skoncentrowane wokół obszarów, do których adresowana jest interwencja publiczna zaproponowana w Programie. Wszystkie interwencje zaplanowane w poszczególnych Priorytetach inwestycyjnych, włączonych w zakres projektu RPO WK-P 2014-2020 są zasadne, a szczególnie pozytywnie można ocenić uwzględnienie nowych typów interwencji (inwestycje w sektor gospodarki odpadami oraz sektor gospodarki wodnej). W OP zaproponowane działania są adekwatne i odpowiadają na zdiagnozowane problemy i wyzwania społeczno-gospodarcze regionu. Układ diagnozy jest jasny, a zakończenie opisu każdego obszaru podsumowaniem w postaci wyzwań i potrzeb regionu wynikających z diagnozy dodatkowo ułatwia zrozumienie logiki Programu i jego związków przyczynowo-skutkowych. W logice interwencji zastosowano sekwencję pozwalającą na przedstawienie mechanizmów przyczynowo skutkowych pomiędzy poszczególnymi typami operacji a uzyskanymi celami.

Pozytywnie należy ocenić zmniejszenie liczby OP, łącząc powiązane ze sobą obszary (innowacyjność oraz konkurencyjność gospodarki regionu w OP 1, kwestie związane z klimatem oraz ochroną środowiska w OP 4), a także włączając mechanizm wdrażania Programu zintegrowanego podejścia do rozwoju terytorialnego do pozostałych osi.

Pozytywnie oceniono uzasadnienie wyboru CT i PI z uwzględnieniem stosownych unijnych, krajowych i regionalnych dokumentów strategicznych. Spójność RPO WK-P 2014-2020 z tymi dokumentami została potwierdzona. Cele Programu są komplementarne w stosunku do założeń i wytycznych przygotowanych na poziomie wspólnotowym oraz krajowym.

W RPO WK-P 2014-2020 prawidłowo określono zastosowanie zasad horyzontalnych (zasady zrównoważonego rozwoju, równości szans i płci) na różnych etapach wdrażania Programu, tj. w planowanych działaniach, w procesie przygotowywania Programu, na etapie realizacji, w tym oceny projektów oraz w ramach prowadzonych działań z zakresu promocji i informacji. Pozytywnie należy ocenić uzupełnienie opisu o typy operacji, które będą realizować cele poszczególnych zasad horyzontalnych oraz grupy docelowe.

W RPO WK-P 2014-2020 prawidłowo opisano system realizacji oraz analizę działań zmniejszających obciążenia administracyjne dla beneficjentów. Pozytywnie należy ocenić uwzględnienie możliwości powierzenia części zadań związanych z zarządzaniem, kontrolą i monitorowaniem Programu instytucji pośredniczącej, co pozwoli elastycznie dostosować strukturę zarządzania i wdrażania do pojawiających się potrzeb i uwarunkowań.

Założenia Programu umożliwiają skuteczną i efektywną realizację procesów monitorowania i ewaluacji. Grupa wskaźników monitorujących przebieg realizacji celów szczegółowych oraz OP, po uzupełnieniu wskaźników i ich wartości docelowych, tworzy spójną i komplementarną podstawę dla systemu monitoringu i ewaluacji wdrażania Programu.

Podsumowując, Ewaluatorzy podzielają opinię KE sformułowaną w decyzji wykonawczej Komisji z dnia 16.12.2014 r., iż Program przyczynia się do realizacji unijnej strategii na rzecz inteligentnego, zrównoważonego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu i do osiągnięcia spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej.